

Farmhamna AS

**SYSSELMANNEN
PÅ SVALBARD**

**THE GOVERNOR OF SVALBARD
ГУБЕРНАТОР СВАЛЪБАРДА**

Vår dato: 08.10.2020 *Vår ref: (bes oppgitt ved svar)* 20/00390-6 *Deres dato:* 22.07.2020

Klagebehandling - utbygging av bygg på Farmhamna fangststasjon

Det vises til deres klage over avslag på utbygging av bygg på Farmhamna fangststasjon. Sysselmannen har vurdert klagen og finner grunn til å ta den til følge.

Bakgrunn

Dere søkte den 5. februar 2020 om tillatelse til å rive et mindre tilbygg på 12 m², og erstatte dette med et tilsvarende bygg. Det gamle bygget er ikke lenger mulig å vedlikeholde, og er ikke tett. Trevirket er råttent.

Det nye planlagte bygget skal bygges rektangulært, i motsetning til dagens bygg som har L-form. Tak og vegger planlegges isolert, og det skal også være mulig å varme opp bygget, og benytte det til bearbeiding og tørking av kjøtt. Fundamentet skal også bygges høyere, slik at en unngår råde. Dette i tillegg til isoleringen, vil medføre at bygget vil bli 50 cm høyere enn dagens bygg.

Sysselmannen avslo søknaden den 13.7.2020. I avslaget ble det lagt vekt på den høye terskelen for å gi unntak for bygging utenfor verneområdene, og at Sysselmannen over tid har lagt seg på en strengere linje når det gjelder dette. Behovet for renovering var utvilsomt til stede, men Sysselmannen påpekte at en renovering av det stående bygget burde være tilstrekkelig, og for øvrig mindre inngripende. Det ble også lagt vekt på at en tillatelse ville kunne bidra til en bit-for-bit utbygging innenfor verneområdene, som igjen ville kunne bidra til å undergrave prinsippet om samlet belastning i Svalbardmiljøloven § 8.

Vedtaket ble påklaget 22.7.2020. Innledningsvis i klagen vises det til tillatelser til oppføring av to bistasjoner i Nordenskiöld land, fra 2016. I disse tillatelsene har Sysselmannen påpekt at byggene har vært essensielle for driften av den aktuelle fangststasjonen.

Videre av klagen utdypes behovet for utbygging av bygget. Bygget fungerer som batterihus, men på grunn av byggets befatning tør klager ikke sette inn varmekilde i bygget på grunn av brannfaren. Det fremgår videre at klager i hovedsak benytter fornybar energi. Det er derfor viktig å ha mulighet til å holde batteribaken tør og over frysepunktet på vinteren. Det er også viktig med et varmt bygg der det er mulig å reparere hundesleder, feller og flå rev om vinteren. Det vises videre til at det de siste årene har vært flere bjørneinnbrudd på stasjonen. Det er ønskelig med et mer solid bygg.

Isolering av nåværende bygg vil medføre betydelig mindre bruksareal, og dermed ikke kunne tjene som bygg for reparasjoner, tørking mv. Det opplyses også om at utfyllingen i tomrommet av L-formen ligger inn mot fjellvegg, og vil ikke være synlig eller skale følelse av at stasjonen bygges ut og blir større.

Klager krever vedtaket omgjort. I realiteten vil det være tale om utskiftning av en gammel driftsbygning til en ny med samme bruksareal, men tilpasset dagens klima og drift. Det vises også til føringer i St. Meld. 32 (2015-2016), og understrekes at dersom det fra sentralt hold er ønskelig å opprettholde og ivareta fangsttradisjonen på Svalbard, må en også kunne gjøre nødvendige utskiftninger av driftsbygg. Klager påpeker også at en tillatelse ikke vil skape presedensvirkning, da fangststasjoner og fritidshytter ikke kan sammenliknes.

Klager hevder videre at Sysselmannen forskjellsbehandler de ulike fangststasjonene på Svalbard, og viser blant annet til at Sysselmannen i 2017 hentet fangsten fra Austfjordnes i helikopter. Det trekkes også frem at Sysselmannen ikke kom på julebesøk til Farmhamna det første året eierne av stasjonen var på fangst der.

Hjemmelsgrunnlag

Det følger av Svalbardmiljøloven § 57 f at endring i eksisterende anlegg eller bruken av den, krever tillatelse fra miljøvernmyndigheten på Svalbard. Farmhamna ligger i Nordre Isfjorden nasjonalpark. Tiltaket må derfor også behandles etter forskrift om fredning av Nordre Isfjorden nasjonalpark på Svalbard.

Formålet med fredningen er *«å bevare et stort, sammenhengende og i det vesentligste urørt arktisk kyst- og fjordlandskap med intakte naturtyper, økosystemer, arter, naturlige økologiske prosesser, landskap og kulturminner som område for forskning og for opplevelse av Svalbards natur- og kulturarv, herunder spesielt sikre:*

- *Store arealer med sammenhengende, frodig og artsrik vegetasjon med innslag av sårbare plantearter*
- *Områder med tykke torvavsetninger*
- *Vidstrakte strandsletter med store våtmarksområder, og grunne sjøarealer; biotoper som er viktige hekke-, nærings- og myteområder for fugl*
- *Rike fugleliv (vadefugl, gjess, marine dykkender og sjøfugø)*
- *Velutviklede og interessante kvartærgeologiske formasjoner og forekomster*
- *Verdifulle kulturminner*
- *De karakteristiske og kjente fjellformasjonene Skansen og Alkhornet»* jf. § 3.

Av fredningsbestemmelsen i § 4 følger at: *«Det må ikke iverksettes virksomhet som varig kan påvirke landskap eller naturmiljø som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, herunder tankanlegg, og faste innretninger, hensetting av brakker o.l., fremføring av ledninger og kabler, uttak, oppfylling, flytting og lagring av masse, planering, anlegg av vei, kai, landingsplass mv., skraping av havbunnen eller jordoverflaten, drenering og annen form for tørrlegging, boring, sprengning eller lignende og uttak av mineraler, olje og fossiler.»*

Dispensasjon kan gis etter § 6, blant annet for tiltak som nevnt i § 4 i forbindelse med etablering og drift av fangststasjonene. Dispensasjon kan kun gis dersom det ikke strider mot fredningsforskriftens formål, eller vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Sysselmannens vurdering av klagen

Innledningsvis påpekes at Sysselmannen ikke er bundet av sine tidligere avgjørelser hva gjelder tillatelse til oppføring av bistasjoner, slik det er vist til i klagen. At det er gitt tillatelser tidligere, i en annen nasjonalpark, hindrer ikke en innstramning av praksis i ettertid. Det er nettopp slike forhold som kan medføre bit-for-bit utbygging av verneområder, og en generell innstramning av praksis har vært og er fortsatt nødvendig.

Sysselmannen tilbakeviser også at saker som den foreliggende, ikke kan skape presedensvirkning. Det avgjørende for presedensvirkningen vil være graden av utbygging og den samlede påvirkningen på verneverdiene i nasjonalparken. I denne vurderingen har det ikke betydning hvilken status søker har. Det omsøkte tiltaket vurderes opp mot verneforskriften og for øvrig miljøprinsippene i Svalbardmiljøloven, og knytter seg ikke til hvem som søker unntaket.

Sysselmannen konstaterer likevel at det med klagen følger flere nye opplysninger som er egnet til å stille saken i et annet lys. Det er blant annet gitt en utførlig forklaring på behovet for et tørt og sikkert bygg for oppbevaring av batterier. Dette både av brannvern hensyn, og av hensyn til behovet for å holde batteriene over frysepunktet, da de er den primære energikilden gjennom hele året. Også behovet for et mer «bjørnesikkert» bygg er fremhevet.

Det har også betydning for klagebehandlingen at det er gitt presisering om byggets plassering og det reelle omfanget av utbyggingen. I og med at den planlagte utbyggingen skal skje inn mot en fjellvegg, vil det ikke være visuelt forstyrrende eller skape inntrykk av ytterligere utbygging. Sysselmannens vurdering etter klagebehandlingen er at tiltaket kun vil medføre marginale inngrep, og i liten grad være i strid med verneformål og verneverdier i nasjonalparken. Utbyggingen slik den fremgår, vurderes derfor å være akseptabel.

Påstander om forskjellsbehandling av fangststasjonene på Svalbard fremsatt i klagen, vurderes ikke relevante for klagesaken og kommenteres ikke nærmere her.

Vedtak:

Klage over avslag på søknad om utbygging av bygg på Farmhamna fangststasjon, tas til følge. Farmhamna AS gis tillatelse til å rive eksisterende bygg og oppføre et nytt bygg på samme sted slik det fremgår av søknad 5. Tillatelsen er gitt i medhold av Svalbardmiljøloven § 57 f og forskrift om fredning av Nordre Isfjorden nasjonalpark § 6.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- 1) Bygget skal plasseres og utformes slik det fremgår av søknad av 5. februar 2020 med presisering i klage 22. juli 2020.
- 2) All aktivitet knyttet til rivning av eksisterende bygg og oppføring av nytt bygg skal ta hensyn til dyreliv og øvrig naturmiljø. Unødig skade og forstyrrelse skal unngås.
- 3) Alt avfall skal tas med til Longyearbyen og deponeres på riktig måte.
- 4) Bygget skal ikke benyttes til annet formål enn fangstvirksomhet.

Klage

Dette vedtaket er å regne som et enkeltvedtak, og kan påklages. Skriftlig klage fremsettes innen tre uker etter dette vedtaket er mottatt. Klagen stiles til Miljødirektoratet, men oversendes Sysselmannen.

Med hilsen

Morten Wedege
miljøvernssjef

Linda Karlstad
juridisk rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskreven signatur

Kopimottakere:
Miljødirektoratet